

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 28 de Febrer de 1897

Núm. 3.205

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. P. as. 1

6 provincies trimestre. 3.50

Extranger y Ultramar. 7

Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
librerías d' aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografía Mallofré, plassa Sant Jaume, 2.

No s' retornen los originals encara que no s' publiquin.

CENTRO VITICOLA DEL VALLÉS

GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS

E HISPANO-AMERICANS

EN

Montmeló, Parets, Montornés y Moncada

25 hectàrees de Plantacions

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Propietaris viticultors, proveïdors dels principals Centres, comarcas agrícoles, viviers
oficials y particulars del Extranger, Península y Balears, premiats ab gran diploma de
mérit en lo Concurs vití-vinicola de Badalona de 1892. Representació en totes las provin-
cias d' Espanya.

Demànis lo Catàlech General núm. 9 de 1896-1897.

Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat
garantidas.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

V. Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL

Ponent, 61, Barcelona

SUB DIRECCIÓ

Mar, 46, Valencia

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA

Pere Fàbregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

GUANOS PERA TOTS LOS CULTIUS

GUANO DELMAS CONCENTRAT

FABRICA A BARCELONA Y VALENCIA

Nostres GUANOS han obtingut, y obtenen cada dia més, un éxit extraordinari en las
regions de major importancia agrícola. Contenen tots los elements essencials que las
plantas necessitan y en la forma més convenient pera sa assimilació, enrobustint pode-
rosament las plantas, donánlosli una gran resistencia sobre las enfermetats que pesán
sobre ellas, augmentant lo rendiment d' un modo sorprendent.

Classificació del guano DELMAS

«Guanó Delmas».—Arrós.—Adob complet é intensiu, especial pera 'l cultiu del arrós.
«Guano Delmas».—Cereals.—Adob complet é intensiu pera 'l cultiu de Cereals, Pa-
tatas, Hortalissas, Aulfals, etc.
«Guano Delmas».—Vinyas.—Especial pera 'l cultiu de las vinyas, taron-
jers y de tots los arbres.

Garantisém la composició de nostres Guanos sobre factura.

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LES LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

TORRES, FOTOGRAFO

OPERA tots
LOS DIUMENGES.

Passeig de Mata, 12,
REUS

Dias de despalg tots los festius.

morir al amparo de la creu del campanar y entregar la
inútil carga dels seus ossos a la terra sagrada del pobre
cementir de son llunyá y amagat lloch.

Repeteixo que conech lo misero del preu que aques-
tas minucias de la vida senzilla, tosca y semipatriarcal,
alcansen en lo mercat en que tan alt s' avaloran los
anomenats «grans interessos» de la vida moderna; pero
també 'm consta, ab tota certesa, que no son tant de
despreciar entre 'ls homes de 'l cultiu entenment,
que encare s' resisteixen a deixarse conduhir per las
piaras de Epicuro, perque saben que tenen un' ánima,
la qual necessita, per son destí y per son origen,
un ambient pur en que respirar, y que aquest ambient no
abunda en l' espay en que s' resolen las desenfrenadas
ambicions que imprimeixen sello y caracter als temps
que corren y a las gents que s' usan. De totes maneras,
y per aixó ho apunto, lo dato no deix de ser de forsa
contra 'ls aprensus que afirman que l' entusiasme per
la terra natal, es a dir per la patria vica, amengua l'
amor a la patria gran. ¡Com si la idea de tota aquesta
patria no capigués en aquell tros seu! ¡Com si fins pera
donar la vida per ella, no fos acte més poderós que una
imperfecta y vaga abstracció simbólica, lo coneixement
y la possessió d' una realitat palpable!

Pero no es aquest lo ff á que jo vull anar a parar
per la senda elegida de propi intent, encarque no 'm
disgusta haver ensopogat ab ella de passada: lo que m'
he proposat, senzillament, es presentaros una idea sis-
quera de lo que jo entench per regió y per regionalis-
me, com a camp d' observació y materia inspiradora de
la novela que ha de ser objecte de las consideracions
ab que, ben a pesar me, he de seguir molestantos;
sols que en ningú com en mí s' compleix lo de que
«rara vez se corta por donde se señala», ni en cap pas
de ma vida han anat tan en desacort com en aquest, lo
sentiment de la materia tractada y 'ls medis de sa ex-
pressió clara y metódica.

Volia jo dirvos que 'l regionalisme de que vaig par-
lant no te res que veure ab la Geografía política, y ab
la Historia, y ab la lley fonamental del Estat, y molt
menos ab lo Catastre nacional, y demarcació de fron-
teras; ni ab ningú ni ab res está renyit, sino ab la
pompa dels salons, lo tuf de las grans industrias, los
«homes de negocis» y 'l sistema polítich ab tots sos
derivats, congénera, similars y parte-hambientes; y d'
aquí que s' pugui estendre sa jurisdicció fins la ciutat
mateixa, ó a la part d' ella en que, per miracle de Deu,
respiri encare, com salamandra en lo foch, quelcom
de la massa pintoresca del poble original y castís, ab
sa fé y sos gustos y sas lleys d' abolench. Ahont quel-
com d' aixó quedi, allí hi ha regionalisme d' eix que jo
professo y enlayro y m' atreveixo a presentarvos com
rica, inagotable pedrera en que acopia sos materials la
novela regional, ó rústica, ó, més genérica y expressi-

va y propiament parlant, la novela popular, y, per ende,
nacional, espanyola neia.

Dit aixó, y ben considerada sa índole singularís-
sima, la senzillés de colorit y contextura de sos elements
principals, se dona per entés que no basta, per sí sol,
pera compóndrela, lo bon ingeni, per cultivat que es-
tiguí en altres ambents extranyos, sino que s' necessita
portar en la massa de la sanch lo such dels compo-
nents, que no podrá assimilarse may lo novelista, per
molt avispat que sia, arribat, per curiositat, a la co-
marca elegida, ab la cartera d' apunts en la mà, com si
s' tractés d' inventariar los estragos d' un incendi ó 'ls
productes d' una cullita; perque ben sabut es que en
la pintura de characters y costums, particularment los
d' aquest llinatge, importa més lo de adentro que l' ex-
terior; y lo d' adintre no ho veu ni ho sent ningú que
no ho porti junt ab éll y ben infiltrat en l' ánima; afir-
mació que m' obliga a ferhos una advertencia, encar-
que també sembli innecessaria, tractantse de jutjes de
tan recte pensar com vosaltres, y d' una sinceritat tan
patent com la meva; y es, a saber, que ha de donarse
també per entés que lo que diga en elogi de la novela
regional, no anirán sisquera en defensa de las desdit-
xadas que jo componch, sino de la qualitat dels ele-
ments de que 'm valch pera compóndrelas y d' altres
semblants.

Tornant al assumpto, repeteixo que no vá molt con-
forme ab la definició que deixo feta de la anomenada
vulgarment novela regional, certa crítica al ús, que no
vol veure en ella altra cosa que una pintura més ó me-
nos fidel, especie de monografía, més ó menos literaria,
d' un lloch determinat y d' una gent y unas cosas sin-
gularíssimas y excepcionals, fora de tota relació y co-
mers ab lo resto de la patria comú; «ordinaríeces y
vulgaridades» més que suficientment remuneradas
ab lo «pase» desdenyós del lector «còul y distingit».

Pera aquets senyors compassius, que molt á menut
s' equivocan, la novela propiament «seria» y digna
dels honors de la crítica sessuda y docta; la novela na-
cional, llegítima; de costums espanyolas, es la de quant
blanch, la dels salons elegants, la de la alta banca, de
la alta política; la filosófica dels problemas y confictes
en cualsevol dels ordres y jerarquías del present estat
social, etc. Y es que aquets apassionats «modernistas»
confondeixen lo interessant ab lo castís; lo més usual
y a la moda, ab lo característich y permanent; las ra-
mas ab lo tronch; perque passí, y de bon grado meu,
que aquesta novela que tan alts y admirables vols ha
prés en lo dia, sia més interessant y atractiva pera ma-
yor número de lectors que l' altra, perque es lo reflexo
del estat actual de certas coses en moltas parts del
mon; pero per lo mateix que es així; per lo mateix que
son assumpto es moneda corrent en totes los salons, ó
en tots los tallers, ó en totes las plassas públicas, en

SECCIÓ DOCTRINAL

LO DISCURS DE PEREDA

EN LA ACADEMIA ESPANYOLA

(Continuació)

No sabrá may, no penetrará jamay lo que enraho-
nan, lo que diuen, lo que ensenyan; la forsa, lo poder
atractiu y vivificant que posseheixen eixos mil compo-
nents de la vida regional gosada al ayre lliure y «de
pares y fills», sense las travas y cortapisas del có-
dich del anomenat «bien vivir» en los centres populo-
sos; lo que aqueixas cosas, tan petites, comparadas ab
lo que ara s' entén per gran, arraigan en l' esperit de
qu' s' hagi format entre ellas, com las porta en lo cor
y en la memoria ahont vulgui que va, y 'l guian y con-
fortan en las prosperitats y en los infortunis de la vida,
y son lo nórt físc de sas grans ilusions pera 'l dia,
ambicionant sempre, de sa tornada al solar abandonat
per los rigors de la necessitat.

No m' atreveixo a dir que 'ls hi succeheixi 'l mateix
els fills de les grans poblacions, als nascuts y formats
entre 'ls formiguers de sos carrers, ab los recorts, mal
grabats en la memoria, d' una vivenda, d' una plassa ó
d' un torgader qualsevol, que ja no existeixen ó han
cambiat de forma y de destí varias vegadas per imperi
d' una lley de conveniencia pública; pero no s' pot negar
que l' home de las ciutats s' acomoda fàcilment a viure
y morir en altres semblants fora de sa patria, ni que
aixó jamay li succeheix al home de la regió, especial-
ment si es montanyosa, sempre torna a ella, com no li
impideixi la mala sort, encarque no sigui més que pera

totas las societats, en fi, que alcansan altura igual en lo nivell de la cultura moderna, lo pot ser la novela de cap d' aqueixas parts, perquè está formada d' elements comuns á totas ellas; y tot ho podrà ser á Espanya, que es la nació d' Europa que més de lo ajé va vestida, quan a la moda se vesteix, menos novela de *costums espanyolas*, porque no son genuinament espanyols ni'l modo de ser de sos personatjes, ni 'ls fondos de son escenari, ni sisquera las passions ó virtuts que en ella jugan.

A la francesa... ó á la inglesa, se viu avuy en la clàssica terra castellana, y 's va, y 's legisla, y 's viatja, y 's pensa; á las horas que á Fransa ó á Inglaterra, se sentan á menjar nostres prócers y gent encopetadas; en francés s' imprimeix la minuta de lo que van menjant y fins dels famosos vins espanyols que van bebent; extranjerers son los criats que voltan per lo voltant de la taula; extranjer lo vestit que 'ls confón ab sos amos; extranjer l' aparato y 'ls noms de cada moble y objecte de la estancia; extranjera la llengua que á ratos se parla entre 'ls satisfets comensals; extranjera la decoració del resto de la casa, y extranjerers, en fi, han de ser los llibres que llegeixin en sos ratos de «ocio» las senyoras que l' habitan. Al prócer ostentós remeda l' industrial acaudalat, y á aquést lo tendent presumit y'l rentista vanidós; y així, per aquesta escala abaix, fins l' empleadet del entressuelo y'l barber de la cantonada. Al teatro nacional l' ofegan, com l' eura, al arbust que nasqué sá y vigorós, los mal anomenats *arreglos* de las produccions se nutreixen y atiborrán los fulletins de nostres papers públics, y sab Deu en quina llengua están escritas las restants seccions de molts d' ells; lo desllavasat cuadrúpedo anglés ha substituït en carrers y passeigs al gallart potro jeresá, y á la hora present ja 'l troba son jeuet caprítxós menos divertit y elegant que pernejar, «encorvado y á horcajadas», sobre un artefacte, exòtich també. D' afora han vingut certas ideas que, ó porque no son bonas, ó per haver sigut mal digeridas, tenen als homes, alts y baixos, en perpétua bojeria y desconcert. Per últim, y en honra nostra 's diu, no brotá á Espanya, terra de cristians, lo germen venenós del impuls brutal y despiadat que, ab má espanyola, llansa la bomba mortífera y sembra l' estrago sangrent en las multituds desprevingudas é indefensas.

(Se continuará.)

Comensan los desencants

Todo está mejor que estaba, com en la comedia. Los dias passan, pero lo que es la situació d' Espanya se posa cada vegada més desesperada.

Los patrioters ja estavan entusiasmats ab los *lauros reverdecidos* de Filipinas ab motiu de la entrada de Silang, y darrerament d' aquest poble de Perez Desmarinas, que d' ensá que ha sigut conquistat apareix com una gran posició y quan ve á fer de contrapés á las alegrías dels uns y á las confiansas dels altres, aquesta nova sublevació de Manila que, segons sembla, tingué grans proporcions, havent sigut moltíssimas las sevas víctimas y veniat sobretot á fondre per complet las rialleras esperansas dels que 's creyan ja del tot tranquils en la populosa capital. Malgrat tantas precaucions y tant rigor, la sublevació esclatà ben amensadora. Ella dona á entendre prou, per una part, la gravetat de la situació actual de Filipinas y lo llarch que te de ser lo moviment separatista, que ja porta mitj any de durada; per altra, tot aixó indica lo que fins en las millors circumstancias hi haurá que temer durant molt temps en aquellas llunyanas terras, encara que 's conseguixi una completa pacificació material del territori filipi.

Y qué dirém de lo de Cuba? Mentres estém donant per pacificadas y casi pacificadas las provincias occidentals y 's considera com un gran triomf que no 's trobin partidas insurrectas ab qui combatre, va resultant que 'ls insurrectes troban á las tropas, y un dia á Pinar del Rio, un altre á la vora de Villa Clara, la capital d' aquesta provincia de Santa Clara en que s' está buscant infructuosament á Máxim Gomez, hi tenen lloch hecatombes com no se n' havian contat gayres desde 'l comensament de la guerra. Mentres en Cánovas, com si hagués tingut unas consecuencias gayre decisivas la *hala providencial* que matá á en Maceo, se dedica á fer hipótesis dihent que si dintre 'l terme de 20 dias se rebés la notícia d' haver sigut destrossada la partida de Máxim Gomez podria donarse per acabada la guerra, aquesta segueix del mateix modo, no podem donar per pacificada de debó ni una sola provincia y la época de las plujes s' acosta, ab la por de trobarnos en lo mateix estat en que aquestas nos deixaren.

Y junt ab tot aixó, per si no fos prou crítica la situació d' Espanya, lo crédito espanyol se ressent aquí

y al extranjer, los cambis tornan á anar pels núvols, los Estats Units nos demostren de nou un carinyo extraordinari solzament que malgrat la concessió que exigian del indult al agitador Sanguily tenen cada dia novas exigencias, en las Cambras se repeteixen los edificants espectacles del any passat y se 'ns amensassa ab enviar una escuadra á la Habana...

Com no hem sigut optimistas no se 'ns pot dir que ara passém á un pessimisme exagerat. Pero al veure l' horitzó y sense un raig de claror per enloch se comprén que fins los que millor han cregut véureho tot comensin á desanimarse y que 's fassi cada dia més espessa la atmósfera de desesperador exocticisme que volta de molt temps ensá á tota la part una mica previosa y prudent de la opinió pública.

CRONICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 27 de Febrer de 1896

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneróide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. PARTICULAR
9 m.	760	67	0.0	4.2	Ras	
3 t.	761	66				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 28	3	11	S.	Cumul.	0.3
3 t.	Sombra 17		15	S.	Id.	0.3

Per impossibilitat material agena á la voluntat del colobrador encarregat dels articles dominicals titulats *Cronica y Critica*, nos veyém privats de publicar lo corresponent al dia d' avuy.

Fa dos ó tres dias hi ha exposada en la botiga que 'ls senyors Sanromá germans tenen al carrer de Montarols, una marina de regulars dimensions deguda al hábil pinzell del reputat pintor decoratiu, nostre amich D. Tomás Bergadá. Després de la pesquera es l' assumpto de la obra de que 'ns ocupém, la que executada ab notable espontaneïtat, y correcte dibuix, es d' un colorit brillant y altament simpátich, que predisposa en son favor al primer cop d' ull, atret l' espectador per un primer terme exuberant de color y vida, per un mar que es una bona mostra del natural y un fondo que s' allunya enfosquí per la boyra que per l' horitzó s' ajau.

Doném la enhorabona al amich Bergadá y ab doble motiu per lo rótul de venut que sa última obra porta.

La Junta Directiva de la instructiva societat «Centro de Lectura», en la darrera sessió que ha celebrat, ha acordat fer sortir una revista literaria que á la vegada sia portaveu de dita societat.

Lo primer número veurá la llum lo dia 14 del próxim Mars baix lo títol de *Revista del Centro de Lectura*.

Se troba accidentalment á Barcelona lo conegut y celebrat autor dramátich català, nostre distingit amich en Joseph Feliu y Codina, qui en un dels dias de la vinent setmana farà son viatge á la Cort, ahont precisament li crida un assumpto literari que está pendent de resolució davant d' l' Tribunal Suprém.

Nos referim al recurs de casació interposat per nostre també bon amich y company en la premsa professional en Joseph Ximeno y Planas á la sentència recayguda en la querella criminal instada per l' autor dramátich senyor Ferrer y Codina contra'l Sr. Ximeno en la seva qualitat de crítich de la popular revista *Lo Teatro Regional*, y tot porque descubrí que «La Suripanta» era un plagi d' una producció francesa.

Veurém si 'ls magistrats del Tribunal Suprém entendrán més en literatura catalana que 'ls senyors que formavan la sala lo dia de la vista en la Audiencia Territorial de Barcelona.

Segons nota que se 'ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat shir per varias especies puja la cantitat de 276.13 p' ssetas.

Hem rebut lo prospecte anunciant la prompte publicació de la obra «Tarragona cristiana», de la que n' es autor nostre particular amich D. Emili Morera corresponent de la Real Academia de la Historia.

L' objecte d' aquesta publicació, segons son mateix autor expres a, respón al fi de completar la historia pátria, enlayrar las glorias de la Metròpoli tarragonense per juro d' heretat primogénita de las d' Espanya, y detallar los successos y organismes de dita ciutat y son

territori, afectes eclesiástica y civilment al paternal govern dels Arquebisbes de Tarragona, durant una llarga série de sigles.

Nostre bon company y estimat colega *Lo Teatro Regional* de Barcelona, en son últim número assegura que fou sorpresa nostra bona fé, porque deyam en Lo SOMATENT del número corresponent al prop passat diumenje que la pessa «Custor y Polux» era original del conegut autor plagiari D. Anton Ferrer y Codina.

Lo Teatro Regional nos dispensará que nosaltres no asseguravam que fos original, si Lo SOMATENT ho deya, era en l' anunci que la empresa nos portá y ab la *Secció d' anuncis* ja sab ell que cap redacció 's fa solidaria de las barbaritats que poden contenir.

Consti aixís.

Llegim en un estimat colega de Barcelona:

«Aquest any sembla que s' fet de moda disfressar á las criaturas de soldats de la Habana y d' insurrectes també.

No compreném aquesta aberració.

Qué tenen por patser las sevas mares de que no hi sian á temps á anar á la guerra? Ellas que 'ls vagin criant y amanyegant que, ajudant lo dimoni, no 'ls mancará ocasió de vestirse de vions un altre dia, si es que per nostra desdítja no son las campanyas colonials que are sostenim lo darrer badall que fa Espanya.

Ni de soldats de la Habana ni de separatistas los tenen de vestir, ja que 'ls queda encare humor de disfressarlos.

De lo primer, porque, mentres esperan la tanda, sembla una burla als pobrets que rodan per la Rambla tremolant pel dia del embarch; de lo segon per poch respecte á la terra que ha pagat tant gros escot á las balas y á las malaltias.

Aixó sí, mireulos á tots: no n' hi ha cap que no porti galons ó estrelles. Tots tiran per generals.

Santa ignoscencia!

D' ahont sortiran las pagas?»

Las societats recreativas «El Circulo» «El Olimpo» «El Alba», «Juventud Reusense» y la política «Centro Republicano Democrático Autonomista», tenen preparats pera aquesta nit un ball de disfressas, que será 'l penúltim de Carnaval, y 'l que segons noticias que tenim promet veures favorescut per un bon número d' elegants y graciosas mascaretas.

Las societats citadas en segon, tercer y darrer lloch han tingut també la galanteria d' enviarnos invitacions pera senyora.

Per edicte lo Recaudador d' aquesta sona fa publich que desde el dia 1 al 10 del vinent Mars se cobrará lo tercer trimestre de la contribució per tots los conceptes en los baixos de las Casas Consistorials.

Aquest es l' últim plasso pera pagar la contribució sense apremis.

La «Gaceta» publica una Real ordre del ministeri de Hisenda en la qual se disposa:

Primer. Que 'ls carruatjes de luxo subjectes al pago del impost establert y quins amos ó possehidors no hagin complert lo disposat en la Real ordre de 12 de Maig darrer, sian totseguit precintats per los funcionarios y agents de la investigació ó de la administració que 's designin al efecte.

Segon. Que 'ls amos ó possehidors, quan hagin d' utilitzarlos pera son servey, y 'ls llogaters quan se proposin destinarlos al abono en qualsevol forma, ho sollicitin de la Administració d' Hisenda per medi de papeletas d' alta que la mateixa 'ls hi facilitarà en l' acte, y verificar lo previ pago del trimestre corresponent, quin rebut se presentarà per l' interessat, la Administració ordenará que s' alsi 'l precinte, cumplintse sempre tot lo que en dita Real ordre 's disposa. Las altas se sollicitarán ab la deguda anticipació, pera que avans d' alsar lo precinte puguin cumplirse 'ls requisits indispensables, á fi d' acreditar lo previ pago.

Tercer. Que d' aquí endavant cuydin las Delegacions d' inspeccionar en las provincias que estiguin precintats los carruatjes pera quin us no s' hagin cumplit las reglas establertas en dita Real ordre, alsantse 'ls precintes en son cas segons disposa 'l párrafo anterior, y que fassin cumplir y executar tot lo que en la present se disposa per medi dels agents d' investigació y dels demés empleats del ram á sas ordres.

Cuart. Que l' alsament ó fractura dels precintes y la ocultació, traspás ó desaparició per qualsevol causa causa dels carruatjes precintats, sense donar lo degut coneixement á la Administració, s' entendrán cassos de defraudació compresos en lo párrafo segon, article 23 d' la instrucció de primer de Juliol de 1895, imposantse als defraudadors las penas que 'l mateix senyala,

Ningú ignora quan penós es lo tartamudeig tant pera 'ls que son atacats d' aquest defecte com p'ra 'ls espectadors. Aquest públic s'abrà, donchs, ab gust que 'l senyor Dr. *Chervin*, Director del Institut de Tar-tamuts de París, comensará en lo dia 22 de Mars á Madrid, Hotel de Russia, un curs práctic per la cura-ció en vint dias, no sols del tartamudeig sino també de tots los defectes de pronunciació.

Catalunya

TORTOSA 28 de Febrer de 1897.

Sr. Director de Lo SOMATENT.

Molt senyor meu y amich: M' ha sorprés la lectura d' un molt ben interpretat *suelto* de sa «Crónica regional» que enjega á n' al diari local *Los Debates* y qual gazetilla s' hauria evitat d' escriure á coneixer com jo la calitat de la gent que forma la redacció del mencionat periódich y que tot en grós se conclou en dos *cunyats* y unas... *estisoras* que desempenyan lo càrrech de redactor en *Quefe*.

Referent al primer párrafe del contingut de son *suelto*, rahó li sobra puig que si *Los Debates* se cre-gueren agraviats no es ab Lo SOMATENT ab qui deuen estarhi sino ab mí per las mevas imparcials correspon-dencias que al fi y al cap no eran mes que un eco fidel de la veu del poble y sent ma missió la de correspon-sal, obligatori m' era comunicarli las mes importants noticias d' aquesta localitat. Proba patent de que sol-zament tancavan veritats es que per tota defensa han fet lo mut y han tractat de manifestar lo *ressentiment* retirant lo camvi d' aquell ab lo que vosté tan digna-ment dirigeix.

De totes veras sentho haver sigut jo la causa d' aquestas disensions, més, m' he plan á la vegada, puig que així 'ls he lliurat d' un *amich de conveniencia* y á qui per no faltar á la moral no li dono 'l calificatiu que 'l diccionari li apropia.

Acerta en lo que exposa en lo segon párrafe; cert es que obehix á un descuyt si reberen *Los Debates* ab faixa estampada, puig que l' encarregat de fer lo co-rren de cambis rebé ordres terminants d' inutilisar la faixa corresponent á Lo SOMATENT y retornar aquest á sa procedencia: pot creureho aixís mateix puig que per la meva desgracia coneix molt á fons los senti-ments antipáticos dels inspiradors d' aquell diari y no li pesi haver trencat sas amistats ab un enemich de Tortosa y que en breu si tenim prou sort los tortosins está destinat á desapareixer dels estadis de la premsa y á expatriarse sos inspiradors d' aquesta culta ciutat, si no de grat per forsa.

La rtalla última de son escrit no la interpreta éll com vosté; pera éll lo companyerisme no existeix, y, si no, vegin si té algun colega local que sigui company seu, apart de *El Liberal del Ebro*, novell setmanari que 's complau en seguirli la corrent perque encara no 'l té lo suficient conegut ni la ocasió s' ha presentat pera que trayentse del sen demunt las trenyinas las hi posi á sobre seu.

Per éll no hi ha més amich que la conveniencia y quan no, ¡bonas espalllas te l' home per parar tot lo ruixal! exceptuant la pluja dels senyors regidors á qui per aixugaria 'ls processa, pera la taca de la veritat es imborrable y sempre queda de manifest. Y prou per avuy d' aquest diari *bromista*.

Lo temps lo disfrutém de lo millor que 's pot de-sitjar.

Son affm. S. S.

JOFEGFN.

SECCIO EXTRANJERA

París 26.—S' assegura que las potencias están d' acort respecte del problema referent als assumptos de Creta, segons lo proposat per lord Selisbury.

Un despaig de Sant Petersburg diu que 'l Govern está resolt á accentuar sa política enérgica respecte de Grecia, si aquesta nació no se somet á l' acte á las des-cisions de las grans potencias, conensant per retirar las tropas que enviá á Creta.

Lo telégrama anterior afegeix que 'l Govern de Sant Petersburg proposa á las grans potencias lo se-güent:

Primer. Que dirigirá una nota colectiva al Go-bern helénich intimantlo á que retiri sas tropas de Cre-ta dintre del improrrogable plasso de tres dias.

Segon. Si passat aquest plasso no ha realisat Grecia dit abandono, las escuadras de las grans poten-cias bloquejarán tots los ports del litoral grech.

No se sap encara la resposta donada per los Gabi-nets europeos á la proposició de Russia, pero 's creu que tots ells adoptarán idéntich procediment.

La premsa avansada continua atacent fortament la conducta seguida per lo Govern francés en aquest assumpto.

Diuen aquests periódichs que Fransa no ha fet mes que anar á remolch de la política del Emperador d' Alemania, en lo cual ha conseguit lo que desitjava.

Telegrafian de Atenas dihent que abir nit se rebé la nota colectiva de las potencias exposant las bases del acort adoptat per los gabinets europeos.

Una part de la premsa grega opina que 'l país deu satisferse ab los éxits ja lograts que preparan la ane-xió de Creta en lo porvenir y acceptar l' acort d' Euro-pa, sometentse á causa de forsa major.

Aquesta actitud contraria los sentiments de la ma-joría de la nació y 'l poble helénich demana que se se-gueixi endevant.

La cort y 'l Govern están indecisos. Tot dependeix de la actitud dels insurrectes cre-tenses.

En tant continúan los preparatius militars sobre abdos parts de la frontera turch-grega.

SECCIO OFICIAL

Empresa Hidrofórica

De conformitat ab lo disposat en l' article 12 dels Estatuts, lo President convoca als senyors accionistas á Junta General ordinaria lo dia 28 del corrent, á las deu del matí, en lo pis que ocupa la Societat en lo car-rer de Sant Jaume, 24, principal.

La asistencia á la Junta se facilitarà á tot accio-nista mediant entrega de la papeleta de convocatoriá lliurada á son favor, admetentse també totes las repre-sentacions, ab tal de que vagin firmadas per los inter-ressats.

Las papeletas d' asistencia se repartirán al domici-li dels senyors accionistas; si alguns d' ells deixés de rebrela ó se li estraviés, podrà reclamarla en Secreta-ria durant los dias 25 y 26 d' una á dos de la tarde y 'l dia 28 de 9 á 10 del matí.

En cumpliment del article 13 dels Estatuts, desde 'l dia 21 del corrent estarán de manifest en Secretaria y á disposició dels senyors accionistas, los comptes y balans del exercici de 1896.

Reus 21 de Febrer de 1897.—P. A. de la J. D.—Lo Secretari, Francisco Benavent.

Registre civil

del dia 26 de Febrer de 1897

Naixements

Joan Sans Pujol, de Joseph M. y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

María Nolla Masdeu, 6 anys, Victoria 10.—Joseph Gran Ripoll, 13 mesos travessia S. Anton 7.—María de la Concepció Vicens Cereceda, 1 mes S. Joan 2.—Este-ve Segimón Freixa, 65 anys, Arrabal de Sta Ana 54.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Gts.
Bous			
Badellas	3	405'500	81'12
Bens	57	850'200	170'04
Cabrils	2	12'600	2'52
Tocinos	13	898'500	197'67

Desputllas de bestiar de llana y pel 451'35

Total adeudo 473 35

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Romá.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)
Auy á las 8, la Arxiconfradia de Santa Teresa de Jesús, tindrà lloch la Comunió general ab plática pre-paratoria. A las 4 de la tarde 's cantarà 'l Trissagi ab exposició de S. D. M., los exercicis de reglament y ac-tes de desagravi, donant fi ab la reserva.

Lo diilluns comensará 'l Mes de Sant Joseph, quals exercicis se celebrarán durant la Missa de las 8.

Sant de demá.—Sant Rossendo.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 26

De Barcelona en 6 horas vapor «Colón» de 509 to-neladas, ab tránbit, consignat á Mac-Andrews y C'.

De Génova y escalas en 5 dias vapor «Unione» de 229 toneladas, ab bocoys buyts, consignat á Casaseca y Terré.

De Port-Vendres, en 2 dias pol. gol. «Jeune Lu-cienne» de 63 toneladas, ab bocoys buyts, consignat á Anton Mariné.

De Valencia en 15 horas vapor «Cervantes» de 412 toneladas, ab efectes, consignat á Joseph María Ri-comà.

Despatxadas

Pera Génova y escalas vapor «Unione», ab efectes. Pera Barcelona vapor «Cervantes», ab efectes.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realisadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat, D. Anto-ni Demestre.

Interior.	14 07	Fransas.	17 70
Exterior.	7 45	Cubas vellas.	93 62
Colonial.		Cubas novas.	78 75
Norts.	25 50	Aduanas.	93 75
Obligacions Aimensa.	97	Oblig. 3 010 Fransas.	51 05

PARIS

Exterior.	69 83	Norts.	
Paris.	97	Londres.	32

Nota de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquim Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64 12	Fransas	17 70
Exterior	76 47	Orenses	
Amortisable		Cubas 1886	94 15
Aduanas	94	Cubas 1890	78 75
Norts	25 25	Obs. 6 010 Fransa	92 50
Exterior París	60	Obs. 3 010	51 50
París	27	Londres	32

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los co-rredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Val-lés Vallduví.

Londres	90	dif.	00 00	diner	8	dif.	00 00
París	8	dif.	00 00	Marsella	00 00		

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS

Gas Reusense.	010	010	010
Industrial Harinera.	850		
Banch de Reus.	600		
Manufacturera de Algodon.	500		
C. Reusense de Tranvias.	100		
privilegiadas al 5 per cent.	415		

TELEGRAMAS

Madrid 26.

La presa del poble Pérez Dasmariñas, segons telé-gramas de Manila, constituheix una nova página de gloria pera la columna del general Lachambre.

Lo combat comensá á las set del matí y acabá á dos cuarts de tres de la tarde.

La brigada Marina prengué valentement las trinxe-ras enemigas, fent retrocedir als rebeldes, los quals buscaren refugi y defensa en lo convent—edifici de pedra,—d' ahont los tregué lo certier toch de nostras baterias, que lograren igual éxit al buscar aquells un últim baluart en una casa de camp.

Los primers que penetraren en lo poble foren lo general Marina y 'l capitá Carpi.

Una de nostras granadas feu reventar un polverí dels insurrectes.

Nostras pérduas no foren molts, pero sí molt sen-sibles.

—Han sigut presos á la Habana com á complicats en la conspiració anarquista descubierta en aquella ca-pital, sis peninsulars, dels quals son biscains tres y catalans los altres.

—De Washington dihen que 'l Senat d' aquella capital ha pres en consideració una moció de Mr. Allen, lo qual, al defensarla pronuncia un discurs ple d' in-sults á nostre país, arribant á dir que Espanya es una vergonya pera 'l mon.

Dita proposició passá á informe de la Comissió de Negocis Extranjers, promelent Mr. Morgán que seria prompta y favorablement despatxada.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:8 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9:33 m.—1:04 t.—3:10 t.—7:49 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m.—8:00 m.—12:02 t.—6:04 t.—7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus á Lleyda
8:10 m.—5:23 t.

De Lleyda á Reus
5:50 m.—3:50 t.

De Reus á Vimbodí
7:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus
9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia
9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Taragona
11 m. y 6:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera
(per Picamoixons y descendit de Lleyda) 7:30 n.
De Madrid y Zaragoza 2:30 t.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.
Pera id. á las 2:00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera id. id. id. (per idem) á las 2:00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7:00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1:00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.
NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que se deposita en los buzones después de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona 8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directe 10:30 t.
De id. id. 1:30 tain

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Mars de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Mars directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos.

lo dia 11 de Mars lo vapor «Bearn»
lo dia 26 de »

Consignataris á Barcelona, RIOL y C.ª, Plasse de Palacio.—Barcelona.

Diposit de pianos de Coll y Garriga

PIANOS

á cordas creuhadas ab march de ferro y claviller de metall nikelat á 150 duros.

Diferents MODELS

de construcció moderna y forma elegant

Interior del piano

VILLARROEL, núm. 1, pral. Cantonada ronda Sant Antoni.—BARCELONA

PURIFIQUE VA

EL AIRE quemando PAPEL DE ARMENIA

El mejor de los DESINFECTANTES

En interés de los enfermos y personas que les cuidan, los médicos recomiendan purificar el aire quemando PAPEL DE ARMENIA

Venta: Farmacias, Droguerías y Perfumerías
POR MAYOR: CEBRIAN Y C.ª — BARCELONA